

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

Oslo, 15. januar 2012

Høringssvar – Konsekvensutredning i åpningsprosessen for petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst

Vi viser til høringsbrev av 15. oktober 2012. Naturviterne mener at forvaltningen av naturen er den viktigste utfordringen for samfunnet. Naturen er grunnlaget for vår eksistens og må forvaltes klokt for å sikre god velferd for kommende generasjoner. Vår livskvalitet er avhengig av høy kompetanse om natur og at denne brukes i samfunnsplanlegging og næringsvirksomhet.

Petroleumsvirksomhet i arktiske omgivelser er et felt hvor erfaringsgrunnlaget er svært begrenset og det er fortsatt stor kunnskapsmangel om effekter av petroleumsvirksomhet i arktiske strøk. I et område hvor vekstvilkårene er marginale er det avgjørende at ikke uopprettelige feil skjer. Naturviterne er usikre på hvor godt det faglige fundamentet er per i dag, hvor gode risikoanalysene er og ikke minst er vi bekymret for beredskapsnivået hvis katastrofen skulle inntreffe.

Kunnskapsbasert forvaltning

Det sørlige Barentshav er et havområde med stor betydning for den norske fiskebestanden, sjøpattedyr, plankton og for havfugl. Det er derfor særlig viktig at petroleumslovens § 3-1, som blant annet omhandler nærings- og miljømessige virkninger av petroleumsvirksomheten og mulig fare for forurensning, blir fulgt. Slik vi ser det er det fremdeles store kunnskapsmangler knyttet til hvordan petroleumsvirksomhet vil påvirke det arktiske økosystemet. Vi finner det derfor nødvendig å gjenta vårt innspill fra vår høringsuttalelse av 28. februar 2012 om at det er av avgjørende betydning at det settes i gang med kunnskapsoppbyggingstiltak på konsekvenser for naturmiljøet, slik at beslutninger om framtidig petroleumsaktivitet tas på et best mulig grunnlag.

To konkrete prosjekter som vil bedre kunnskapsgrunnlaget er Seatrack og Mareano. Gitt at åpning blir en realitet finner vi det naturlig at oljemyndigheten bidrar til iverksetting av Seatrack. Dette vil gi mye ny nødvendig kunnskap om sjøfugl. Mareano startet opp med kartleggingen av utredningsområdet med multistråle dybdemålinger i 2011. Dette arbeidet forventes ferdigstilt i 2020. Denne kartleggingen kan avdekke avgjørende forutsetninger for økosystemene i Barentshavet.

Også når det gjelder konsekvenser av utslipp av rensert produsert vann trengs det mer kunnskap. I konsekvensutredningen står det at rensert produsert vann kan innebære betydelige utslipp til sjø. Videre står det at det er usikkerhet knyttet til langtidsvirkninger av disse utslippene. Konklusjonen i setningens andre del kommer derfor noe overraskende "..., men basert på dagens kunnskap forventes ikke virkninger på bestandsnivå". Etter hva vi kan se viser dette at kunnskapen om dette på langt nær er tilstrekkelig, og at den tolkes til fordel for utslipp. Vi ber derfor om at dette utredes nærmere.

På områder hvor det allerede foreligger kunnskap er det viktig at denne ikke blir neglisjert. Analysene viser høye utslag for miljøkonsekvenser i randsonene. På side 7 i konsekvensutredningen står følgende "For marine pattedyr tilknyttet iskanten er konsekvensene vurdert til betydelige (tre-10 års restitusjonstid), gitt et langvarig utslipp med store oljepåslag i iskanten". På side 32 står det "Iskanten utgjør et spesielt produktivt økosystem i Barentshavet. Etter hvert som isen smelter og trekker seg tilbake utover sommeren, skapes det spesielle forhold som gir høy planteplanktonproduksjon (primærproduksjon)." På bakgrunn av dette finner vi det uheldig at leteområdene er skissert å gå helt fram til iskanten. Vi støtter oss til Direktoratet for naturforvaltnings råd og ønsker at åpnet areal trekkes fem mil fra iskantens maksimale utbredelse. Analysen for punktet B-L2 viser at en ulykke her vil få store konsekvenser. Vi ønsker derfor at det ikke blir åpnet for boring nærmere enn 5 mil fra kysten. I perioder av året som er særlig viktige for sjøfugl og pattedyr med tanke på reproduksjon bør denne grensa trekkes lengre ut.

Beredskap og reguleringer

Det synes klart at beredskapen for å håndtere utslipp ikke er god nok per i dag. Analyser viser, i følge konsekvensutredningen, en oppsamlingseffekt på 20 prosent på vinterstid og 40 prosent i den korte perioden som kan kalles sommer. Naturviterne forutsetter at før eventuell prøveboring igangsettes må beredskapen utvikles og styrkes. Ikke minst vil muligheten for å ta opp olje i isfylte farvann være begrenset. Dette er ytterligere et argument for å trekke grensa for boring 5 mil sør for iskantens maksimale utbredelse. Det er ikke utenkelig at ny kunnskap vil kreve nye reguleringer. Det er derfor viktig at operatørens vilkår kan endres på kort varsel hvis hensyn til naturen og ny kunnskap om økologiske skadevirkninger tilsier dette.

Statistikk

Konsekvensutredningen argumenterer for at det er svært liten sannsynlighet for at det skal skje utslipp eller andre uønskede hendelser som vil få konsekvenser for naturskade. Dog virker det noe påfallende når det trekkes frem at det i utbyggings- og driftsfasen er 40 prosent sannsynlighet for ingen skade på sjøfugl. Etter våre beregninger skulle det da bety at det er 60 prosent sjans for skade på sjøfugl. Når det gjelder utredningens påpekninger om hvor sjelden en ulykke vil skje statistisk så formuleres det i utredningen som om risikoen er ubetydelig. Vi vil derfor minne om at det er like sannsynlig, og kanskje mer, at ulykken skjer i første driftsår som senere.

Forvaltning av naturen

Vi tillater oss også å minne om Norges internasjonale forpliktelser. Gjennom disse har Norge forpliktet seg til en rekke mål og strategier knyttet til forvaltning av naturmiljøet. I tillegg har vi nasjonale miljømål. Vi skal forvalte naturen slik at arter som finnes naturlig sikres levedyktige bestander og at variasjonen av naturtyper og landskap opprettholdes. Dette gjør det mulig å sikre det biologiske mangfoldets fortsatte utviklingsmuligheter, slik det er slått fast i St.meld. nr. 26 (2006-2007). Fiskeriressursene utgjør en betydelig del av norsk eksport og har gitt levebrød til kystbefolkning og industri i århundrer. Det er viktig at denne ressursen av stor betydning for regionen og eksportindustrien forvaltes bærekraftig og sikres i form av vern av gyte- og oppvekstområder. Bioprospektering har også blitt en næring med spennende muligheter og utviklingspotensial. Kalde sjøområder som Barentshavet kan være leveområde for ulike organismer med forbindelser eller virkestoffer med stor betydning for næringsliv, vitenskap og velferd. Det er derfor viktig å kartlegge og sikre det biologiske mangfoldet som finnes i havområdene. Vi opplever at dette ikke er gjort og at man i altfor stor grad lener seg på eksisterende kunnskap.

Oppsummering

Det virker på Naturviterne noe forhastet at et prosjekt i arktisk farvann med potensielt store ringvirkninger for miljøet skal lene seg på "dagens kunnskap". Barentshavet er et havområde hvor effekten av et varmere klima merkes raskt og "dagens kunnskap", som er basert på forskning som i enkelte tilfeller allerede er flere titalls år gamle, er etter Naturviternes mening ikke tilstrekkelig. Vi konkluderer derfor med at kunnskapsgrunnlaget må styrkes gjennom kartlegging, overvåkning og forskning og at operatørens vilkår kan endres på kort varsel dersom ny kunnskap skulle avdekke forhold som tilsier at virksomheten ikke er forenlig med bærekraftige arktiske økosystemer. I tillegg forutsetter vi at beredskapsnivået befinner seg på et betraktelig høyere nivå enn hva tilfellet er i dag før eventuell prøveboring starter.

Med vennlig hilsen

Finn Roar Bruun/s/
leder

Trygve Ulset/s/
politisk utreder